

PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

BENDRIEJI PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO REIKALAVIMAI

*Priešmokyklinis ugdymas:

pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais iki balandžio 30 dienos jam sueina 5 metai;

gali būti pradedamas teikti vaikui, kai jam tais kalendoriniais metais 5 metai sueina iki rugšėjo 1 dienos, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka įvertinus vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą;

turi būti pradėtas teikti ne vėliau, negu vaikui tais kalendoriniais metais sueina 6 metai;

tėvai (globėjai) turi teisę kreiptis į pedagoginę psichologinę tarnybą arba švietimo pagalbos tarnybą (toliau kartu – Tarnyba), kurios aptarnavimo teritorijoje yra švietimo teikėjas, dėl vaiko, kuriam 5 metai sueina iki balandžio 30 d., brandumo ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą vertinimo. Rekomenduojama kreiptis ne anksčiau, nei vaikui sueina 4 metai 8 mėnesiai (atsižvelgiant į vaiko brandumo mokyklai įvertinimo testo taikymo galimybes). Tarnyba ne vėliau kaip per 20 darbo dienų, bet ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 d., nuo kreipimosi dienos pateikia rekomendacijas tėvams (globėjams) dėl vaiko pasirengimo mokytis; tėvai (globėjai), nusprendę pasinaudoti teise įvertinti vaiko brandumą ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą, į Tarnybą privalo kreiptis ne vėliau kaip iki rugpjūčio 1 d. imtinai;

vykdomas pagal Programą, kurios minimali trukmė per metus yra:

640 valandų per metus;

gali trukti dvejus metus, jeigu vaikui priešmokyklinis ugdymas buvo pradėtas teikti, kai jam tais kalendoriniais metais suėjo 5 metai, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka įvertinus vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą;

* Priešmokyklinio ugdymo organizavimo forma yra priešmokyklinio ugdymo grupė (toliau – Grupė).

* Grupės darbo / veiklos ypatumų visuma – ugdymo vieta, trukmė (per mėnesį, savaitę, parą), teikiamos paslaugos vaikui (švietimo pagalba ir kita), ugdomoji kalba, mokytojų (priešmokyklinio ugdymo pedagogo, meninio, pagalbos mokiniui specialisto, mokytojo padėjėjo ir kitų), dirbančių Grupėje, skaičius – yra vadinama priešmokyklinio ugdymo organizavimo modeliu (toliau – Modelis).

* Mokykla, atsižvelgdama į tėvų (globėjų) poreikius ir galimybes, su tėvais (globėjais) aptaria ir pasirašo mokymo sutartį, kurioje nurodoma: mokymo sutarties šalys, ugdymo Programa, jos pradžios ir pabaigos laikas, šalių išsipareigojimai, įtraukiant teises ir pareigas pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą.

* Vaikų tėvai (globėjai) privalo užtikrinti vaiko punctualų, reguliarų Mokyklos lankymą (jei vaikas negali atvykti į Mokyklą, nedelsiant turi informuoti Mokyklą) ir kitų mokymo sutartyje nurodytų pareigų vykdymą.

* Vaiko lankomumas yra žymimas grupės dienyne, kurio formą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras.

* Mokykla dienynus sudaro elektroninių dienynų duomenų pagrindu.

* Vaikui, kuriam nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, Programą pritaiko Grupėje dirbantis priešmokyklinio ugdymo pedagogas (-ai) kartu su Mokyklos vaiko gerovės komisija.

* Grupėje vaikų skaičius negali viršyti pagal amžiaus grupes Lietuvos higienos normoje HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ nurodyto vaikų skaičiaus.

* Programos įgyvendinimo laikotarpiu rekomenduojama organizuoti vaikų, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą, atostogas pagal bendrojo ugdymo mokykloms nustatytą mokinių atostogų laiką ir tėvų (globėjų) poreikius.

* Mokykla:

informuoja tėvus (globėjus) apie priešmokyklinio ugdymo organizavimą

nustato ugdomosios veiklos planavimo, vaiko ugdymosi pažangos ir pasiekimų vertinimo formą ir jų parengimo terminus;

* Priešmokyklinio ugdymo pedagogas ar ikimokyklinio ugdymo auklėtojas, dirbantis Grupėje ar Jungtinėje grupėje:

organizuoja ugdomąją veiklą pagal Programą, atsižvelgdamas į patvirtinto Modelio ypatumus, individualius vaikų poreikius. Nepriklausomai nuo Modelio, priešmokyklinio ugdymo procesas yra vientisas, neskaidomas į atskiras sritis (atskirus dalykus) ir vyksta integruotai visą Modelyje nustatytą laiką;

siekdamas dermės ir ugdymo tęstinumo tarp priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programų, yra susipažinęs su pirmos klasės ugdymo programos nuostatomis, skirtomis pirmai–antrai klasei;

įvertina vaikų ugdymosi pasiekimus 2–3 kartus per mokslo metus, vadovaudamasis Programa, juos fiksuoja ir aptaria su tėvais (globėjais);

per 4 savaites nuo Programos pradžios atlieka vaikų ugdymo ir ugdymosi poreikių vertinimą, kurį fiksuoja Mokyklos nustatytoje Tvarkos aprašo 23.4 papunktyje nurodytoje formoje, ir aptaria jį su tėvais (globėjais);

pagal Mokyklos nustatytą formą vaikų pasiekimus fiksuoja vaiko pasiekimų apraše, aplanke, skaitmeninėse laikmenose ar kt.;

įgyvendinęs Programą, atlieka vaikų ugdymosi pažangos ir pasiekimų vertinimą pagal visas Programoje ugdomas kompetencijas ir visose Programoje aprašytose pasiekimų srityse, aptaria jį su tėvais (globėjais) ir parengia Rekomendaciją pagal Tvarkos aprašo priede nustatytą formą;

Išvada Rekomendacijoje dėl tolesnio vaiko mokymosi pagal pradinio ugdymo programą arba ugdymosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą teikiama įvertinus visų metų vaiko pažangą ir pasiekimus ugdantis pagal Programą. Priešmokyklinio ugdymo įvertinimai atitinka iki pagrindinį, pagrindinį ar aukštesnįjį pasiekimų lygius, nustatytus Programoje. Jei vaiko visų kompetencijų raiška yra iki pagrindinio ar aukštesnio pasiekimų lygio, vaikas toliau tęsia mokymąsi pagal pradinio ugdymo programą. Jei vaiko bent vienos Programoje ugdomos kompetencijos raiška yra žemesnė nei iki pagrindinio pasiekimų lygio, vaikas toliau tęsia ugdymąsi pagal priešmokyklinio ugdymo programą;

vaiko, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, pažangą ir pasiekimus vertina kartu su Mokyklos vaiko gerovės komisija, aptaria su tėvais (globėjais) ir parengia Rekomendaciją, skirtą mokyklai, vykdančiai priešmokyklinio ugdymo, kai vaikui yra rekomenduojama tęsti ugdymąsi pagal Programą papildomai dar vienus metus, ar pradinio ugdymo programą, ar kitam švietimo teikėjui, kuris vykdys priešmokyklinio ugdymo, kai vaikui yra rekomenduojama tęsti ugdymąsi pagal Programą papildomai dar vienus metus, ar pradinio ugdymo programą, ir Mokyklos vaiko gerovės komisijai;

vaikų pažangą Programos įgyvendinimo laikotarpiu vertina nuolat, pasirinkdamas vertinimo būdus ir metodus.

PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

Programos paskirtis:

- sudaryti prielaidas vaiko individualių galių plėtotei, kiekvieno vaiko pažangai, sukurti lygias galimybes įvairių poreikių vaikams pasiręgti sėkmingai pradėti mokytis mokykloje;
- užtikrinti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo turinio dermę siekiant ir įgyvendinant ugdymo tikslus, uždavinius, taikant į vaiką orientuoto ugdymo metodus, vaiko kompetencijų augimą skatinančius pasiekimų ir pažangos vertinimo būdus;
- padėti mokytojui, švietimo teikėjo vadovui, savininko teises ir pareigas

įgyvendinančiai institucijai (dalyvių susirinkimui), bendradarbiaujant su vaiko tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais užtikrinti kokybišką ir inovatyvų Programos vykdymą, teikiant savalaikį grįžtamąjį ryšį vaikui, tėvams (globėjams), ugdymo įstaigos administracijai ir kitiems su vaiko ugdymu susijusiems asmenims.

Programa siekiama atliepti 5–6 metų vaikų interesus, puoselėti jų gerovę ir tenkinti kiekvieno vaiko individualius, savitus poreikius bei galimybes. Įgyvendinant Programą svarbi vaikų žaidybinė, patyriminė veikla, atradimų džiaugsmo ir natūralaus smalsumo apie supantį pasaulį puoselėjimas, nes taip sudaromos sąlygos vaikams ugdytis Programoje numatytas kompetencijas.

Programoje kompetencijos ugdomos integraliai visose ugdymosi srityse ir visose veiklose, kuriose vaikas dalyvauja, siekiant užtikrinti visų kompetencijų ugdymo pusiausvyrą ir dermę. Svarbi ugdymo dalis – vaikų vertybinių nuostatų plėtojimas padedant jiems tapti smalsiems, pasitikintiems savimi, aktyviems, motyvuotiems, drąsiai įgyvendinantiems savo sumanymus, kūrybiškiems, savarankiškiems, atsakingiems.

Programoje išskirtos 6 ugdymosi sritys: gamtamokslinis ugdymas, kalbinis ugdymas, matematinis ugdymas, meninis ugdymas, visuomeninis ugdymas, sveikatos ir fizinis ugdymas. Visos ugdymosi sritys yra lygiavertės ir ugdomos integraliai su kompetencijomis.

Pasiekimai aprašomi 3 pasiekimų lygiais: iki pagrindinio, pagrindinis ir virš pagrindinio. Pasiekimų lygiai skirti formuojamajam vertinimui, t. y., geriau pažinti vaiką, atpažinti jo stiprybes ir tobulintinas sritis, numatyti reikiamą pagalbą vaiko ūgčiai.

Programa įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

- *žaismės* – ugdymas siejamas su žaidimu, žaismingais metodais įvairinant ugdomąją veiklą, mokymo(si) turinį, vertybių ugdymą; siekiama vaiko aktyvaus dalyvavimo, rodomos iniciatyvos, atskleidžiant vaikystės fenomeną, vaiko kultūrą, kartu skatinant žaisti vaizduote, kalba, kūnu, pojūčiais;
- *sąveikos* – ugdymas grindžiamas visų šio proceso dalyvių (vaiko, tėvų (globėjų), mokytojų ir kitų asmenų, dalyvaujančių vykdant priešmokyklinio ugdymo programą, sąveika;
- *įtraukties* – siekiama tenkinti vaikų grupės ir (arba) konkretaus vaiko individualius poreikius, tikslingai parenkant priemones ir (arba) mokymo(si) metodus, individualizuojant mokymo(si) turinį ir teikiant mokymosi paramą;
- *socialinio kultūrinio kryptingumo* – ugdymas grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, orientuotas į vaiko gyvenimui reikalingų socialinių kultūrinių kompetencijų plėtoją, toleranciją ir daugiakultūriškumą;
- *integralumo* – siekiama vientiso fizinės, emocinės, socialinės ir pažinimo sričių plėtojimo, vadovaujantis visuminiu požiūriu į vaiką ir integraliu kompetencijų ugdymu;
- *kontekstualumo* – mokymo(si) turinys glaudžiai siejamas su artimiausia vaiko aplinka, socialiniais kultūriniais jos pokyčiais, siekiama, kad ugdymo patirtys vaikui būtų prasmingos, aktualios ir įdomios.

Programos tikslui pasiekti būtina įgyvendinti šiuos uždavinius:

- atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos;

- į vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame, integraliame ugdymo procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamus mokymo(si) metodus, priemones;
- organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant patirtinio mokymo(si) metodus (projektus, tyrinėjimus, eksperimentavimą, pažintines išvykas, diskusijas ir kt.), pripažįstant žaidimą ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip neatsiejamą ugdymo dalį;
- sukurti 5–6 m. amžiaus vaikų ugdymui pritaikytą ir mokymąsi stimuliuojančią aplinką;
- siekiant užtikrinti kiekvieno vaiko mokymosi sėkmę, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti pasiekimus bei daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, dokumentuoti, analizuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais) ir kitais su vaiko ugdymu susijusiais asmenimis;
- kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais, pradinio ugdymo mokytojais ir kitais švietimo paslaugų tiekėjais.